

Tað nyttar at upplýsa og mótmæla:

Føroyingar hava skyldu til at geva dálkingarhóttanini ans

Dálkingin av okkara náttúru og umhvørvi annars er við at gerast ein álvarsom hóttan móti allari mannaættini. Henda hóttan stavar m.a. frá kemisku dálkingini, sum í ringasta føri kann broyta sjálvt veðurlagið og harvið verða ein vanlukka fyri lívið á jorðini. Ein onnur eins álvarslig hóttan er kjarnorkuverkini og kjarnorkuvápnini.

Einasti máttin at minka um og heilt fyribyggja hesi dálking er, at tú og eg fara virkin upp í arbeiðið hjá náttúru- og umhvørvisfelagsskapunum fyri harvið at leggja trýst á okkara politikarar at vísa umhvørvisspurninginum størri ans.

Herfyri høvdu teir norðurlendsku náttúru- og umhvørvisverndarfelagsskapirnir fund í Føroyum. Í hesum sambandi vóru eisini hildnir fyrilestrar eitt nú í Norðurlandahúsinum. Annars viðgjördu umboðini serliga spurningin um ta vaksandi havdálkingina.

Formaðurin í svenska náttúru- og umhvørvisverndarfelagsskapinum, Mats Segnestam, var eisini við á fundinum. Aftaná tosaði Sosialurin við hann.

Væl útbugvin

Mats Segnestam hevur útbugvin frá tí lærda háskúlanum í Stokholmi, har hann hevur lisið sosiologi, pedagogik, psykologi, genetik, kemi, zoologi og økologi fyri at nevna nakrar av mongu lærugreinunum hann er kørur í. Eitt skifti var hann lærari í økologi — vistfrøði — á lærda háskúlanum í Stokholmi.

Men hesi seinastu árin hevur hann so starvast burturav í svenska náttúru- og umhvørvisverndarfelagsskapinum. Har arbeiða i dag 35 fólk. Tað sigur ikki so lítið um,

hvønn týðning svjar leggja í umhvørvisspurningin.

Svenski umhvørvisfelagsskapurin telur í dag 130.000 limir og roknar Mats Segnestam við, at limatalið fer at vaksa til 150.000, tá hetta árið er farið at halla.

Tað er nevniliga sera stórur áhugi í Svøríki fyri júst umhvørvisspurningum. Herfyri var ein meiningsskanning gjørd í Svøríki, sum visti, at umhvørvismálið er tann politiski spurningurin, sum svjar meta vera tann týðningarmesta i dag.

Eitt er so tað, at hesin spurningurin hevur stóra undirtøku millum fólk. Eitt annað er, at politikararnir í Svøríki kenna seg noyddar at vísa málinum ans, tí veljararnir leggja so stóran dent á tað. Roknað verður eisini við, at umhvørvismálið verður ein av høvuðsspurningunum til komandi val.

Hetta er annars við at gerast støðan kring alt Europa, tí politikararnir innsiggja, at júst umhvørvisspurningurin fer at vera eitt tað størsta álvarsmálið í komandi tíðum.

Mats Segnestam, formaður í svenska umhvørvisfelagsskapinum: — Eg haldi, at idnaðarleiðarar mugu taka dálkingarhóttanina meira í álvara, tí teir hava ein part av ábyrgdini — somuleiðis politikararnir, sum vit mugu seta størri krøv til

Undimeta umhvørvisspurningin

Mats Segnestam visir á, at orsökini til, at umhvørvisfólk hava tikið seg saman og stovnað sokallaðar »grønar« flokkar er tann einfalda, at verandi politisku flokkar heilt hava undirmet umhvørvisspurningin.

Nú siggja teir harafturimóti, at skulu teir yvirleva sum flokkar, so mugu teir taka hetta málið meira í álvara.

Annars roknar Mats Segnestam við, at tann svenski umhvørvisflokkurin, sum varð stovnaður undan seinasta vali men ikki kom inn í ríkisdagin orsakað sperrimarkinum, nú fer at fáa nógvar tinglimir.

Ein veljarakanning, sum varð gjørd herfyri, visir, at teir grönu í

Svøríki fara at fáa omanfyri 8% av atkvøðunum. Sperrimarkið fyri at koma í tingið er 4%.

Verulig hóttan

— Tianverri tykist tað at vera neyðugt at stovna flokkar, sum burturav reka umhvørvisvinarligan politikk. Tað besta hevði sjálvandi verið, um eingin dálking var. Men tianverri gerst júst hesin spurningurin meira og meira týðningarmikil, sigur Mats Segnestam og visir til, at dálkingin í heiminum er vorðin ein verulig hóttan móti allari mannaættini. Hesa dálking finna vit í mongum liðum heilt frá framleiðslu til nýtslu og burturkast.

Mats Segnestam metir sjálvur størstu hóttanina koma frá teimum mongu kemisku evnunum vit lata

í náttúruna og umhvørvið annars. Vit eru enn lítið vitandi um áriníð frá hesum vandamiklu evnum, men sum frálíður fara vit at siggja meira og meira til avleiðingarnar av hesi lutvist fjaldu dálking.

Veðurlagið broytist

Ein onnur álvarsom hóttan er broytingarnar í veðurlagnum, sum vit enn ikki merkja so nóg til, men sum í framtíðini kunnu elva til veruligar vanlukkur. Vaksandi koldioxid-innihaldið í luftini hevur við sær veðurlagsbroytingar. Tað hendir ein spakulig upphiting av umhvørvinum, sum kann hava álvarsligar fylgjur. Og tá ein sær hesar avleiðingar, er kanska longu ov seint at gera nakað.

Mats Segnestam visir á,

Vandamiklu kemisku evnini, ið fara út í luftina við roykinum frá stóridnaðinum og eisini bilunum dálka umhvørvið, so skógir og sjógvar doyggja